

DERMATOLOGI

ACNE

Huden

Definition	<p>Acne är en inflammation kring hårfolliklar och i talgkörtelsystemet. Acne är en av de vanligaste hudsjukdomar i hela världen och under tonåren är sjukdomen över representativ hos pojkar och orsakar stora psykosociala problematik.</p> <p>Trots att acne är ett fysiologiskt fenomen vid puberteten drabbar den inte bara tonåringar utan antal vuxna framför allt kvinnor i åldern 30-50 år (acne tarda), ökar.</p>
ICD-10	L70.0
Patofysiologi	<p>Orsaken kopplas i första hand till talgkörtlar (<i>Eng.</i> Sebaceous glands) och deras produktion och utsöndring av ett vax-liknande oljigt ämne som kallas för Sebum (talg). I hårfollikeln bladas talg med Keratiner som resulterar i bildning av de icke-inflammatoriska akneförändringarna (<i>Komedoner</i>). Kroppen bryta ned dessa Komedoner och nedbrytningsprodukter kan ta sig ut från follikelepitelet till omgivande vävnad och orsaka lokal hud inflammation.</p> <p>Orsakerna till acne kan sammanfattas i följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ökad androgenproduktion vid puberteten → ↑ Sebum produktion 2. Hyperkeratinisering av komedonerna (talgkörtlarnas utförsgångar) 3. Ökad aktivitet av acnebakterien (<i>P. acne</i>) som koloniserar komedonerna 4. Lokal inflammation <p>OBS! Acne beror inte på dålig hygien och därför går inte att tvätta bort!</p>
Lokalisation	Acneförändringar lokaliseras framför allt till ansikte, bröst och rygg, det så kallade Seborroiska lokaler.
Kliniska fynd	<p><u>Efflorescenser</u></p> <p>Komedoner → öppna (ljusa) eller slutna (mörka)</p> <p>Papler och pustler</p> <p>Nodulo- cystisk</p> <div data-bbox="391 1478 1404 1881" style="text-align: center;"> </div> <p>Det kan även förekomma det så kallad Seborré (oljig hy).</p>
Diff. diagnoser	<ul style="list-style-type: none"> • Rosacea • Karbunkel • Follikuliter • Läkemedels dermatoser → ex. <i>Litium</i>, <i>system steroider</i> och <i>anabola steroider</i>

Behandling

Profylax

Mildtvål och vatten

Receptfri aknelösning eller Salicylsyrasprit

Undvika tackande kosmetika

OBS! Kosten (trots avsaknad bevis) kan ha inverkan på akne. Visa födoämne tycks ha koppling till försämring av acne tillståndet, exempelvis ost, nötter, choklad, kryddor och fläsk.

Lokalbehandling

Besoylperoxid (hämmar P. acne)

Retinoid (A-vitamin)

Klindamysin (hämmar P. acne).

Peroralbehandling

Vid måttliga fall kan man använda *Tetracyklin* (ex. Tetralysal i 3-6 mån)

Vid svåra fall kan man använda *Roaccutan* (licens preparat pga. dess teratogena biverkningar)

Prognos

God prognos. Spontan läkning (i de flesta fallen) i åldern 20-25.

Debut >30 år bör utredas.

Referenser

Rorsman, H. et al. Dermatologi Venerologi. 7:e upplagan. 369-375.